

De Speelhoff

Dudok voor beginners

Voorstel voor een kinderspeelplaats bij het Van 't Hoffplein in Liebergen.

De Speelhoff, Dudok voor beginners

In Hilversum Oost wordt in de komende jaren een grootscheeps stedelijk vernieuwingsplan uitgevoerd. Er worden veel kleine, in slechte staat verkerende woningen gesloopt en vervangen door nieuwe grotere en technisch betere woningen. Ondanks de vele sloop wordt er naar gestreefd om de typische stijl en het karakter van de wijk, ontworpen door de voormalige stadsarchitect Dudok, te behouden. Naast de woningbouw krijgt ook de openbare ruimte een grondige opknapbeurt. Er komt nieuwe bestrating, een ander parkeersysteem, het openbaar groen wordt aangepakt en de voorzieningen, zoals speelplaatsen, worden vernieuwd. Rondom de vernieuwing van het Van 't Hoffplein is kunstenaar Hans Venhuizen betrokken bij de plannen voor de inrichting van het plantsoen en de verplaatsing van de speelplaats die daar nu in ligt.

De speelplaats op het Van 't Hoffplein moet worden verplaatst omdat in de uitgangspunten van het stedenbouwkundige masterplan is vastgesteld dat het gehele plantsoen, ingericht met zogenaamd kijkgroen, voor een optisch rustpunt in de wijk moet gaan zorgen. Hiervoor wordt in de loop van 2005 een ontwerp gemaakt. Ook de bezwaren van de omwonenden dat de publieke speelplek gebruikt wordt als hangplek voor jongeren, met overlast tot gevolg, hebben ertoe geleid dat voor de kinderspeelplek naar een andere locatie

is gezocht. Aan de rand van het Van 't Hoffplein, tussen de school die behouden blijft en de woningen aan de Van de Sande-Bakhuizenstraat, ontstaat een open ruimte die zeer geschikt is voor een kinderspeelplaats. In het voorstel dat Hans Venhuizen in samenwerking met Joost Volkers maakte, gaat het pleintje worden ingericht als een collectieve verblijfsruimte voor de gebruikers, kinderen van nul tot zes jaar met hun begeleiders.

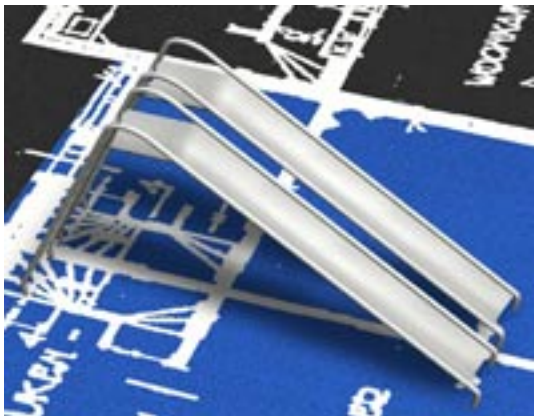
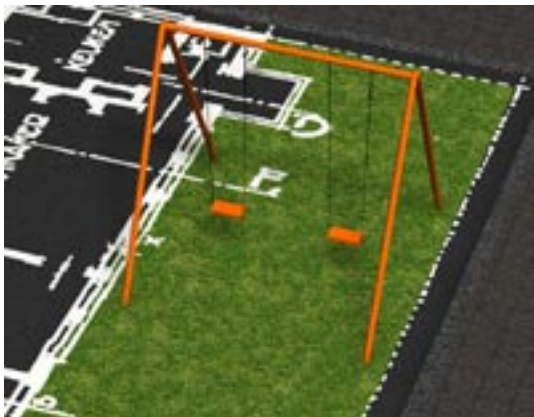
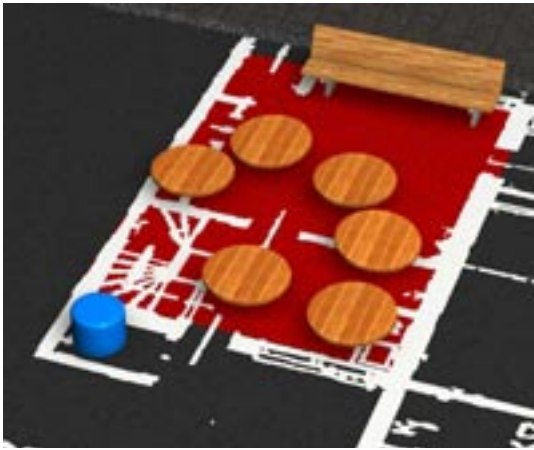
Het is de bedoeling om van de speelplaats, **De Speelhoff** genoemd, een collectieve ruimte te maken en geen openbare. In tegenstelling tot een openbare ruimte, die voor iedereen toegankelijk is, is een collectieve ruimte dat slechts voor een specifieke doelgroep, in dit geval dus kinderen van nul tot zes jaar met hun begeleiders. Het openbare karakter blijft behouden, doordat alle gewenste gebruikers door middel van een sleutel toegang kunnen hebben tot de plek en ongewenste bezoekers zo eenvoudig buiten de deur gehouden kunnen worden. Nog niet zo lang geleden wemelde het van de collectieve plekken in Nederland, zoals afgesloten speelplaatsen of gemeenschappelijke tuinen binnen gesloten bouwblokken. Deze ruimtes werden door stichtingen, gemeentes of bewonersverenigingen beheerd en opengesteld voor een specifieke groep gebruikers. In de jaren zeventig werden deze collectieve ruimtes vanwege de individualisering van de bewoners en het idealistische streven naar openbaarheid van de ruimte veelal opgeheven of voor iedereen toegankelijk gemaakt. Dat is niet overal een succes geble-

ken, omdat openbaarheid ook mogelijkheden opent voor misbruik door hangjongeren of hondenbezitters. Hoewel lang gestreefd is dit misbruik door zorgvuldige vormgeving tegen te gaan, is dit in de ruimtes zonder direct toezicht tevergeefs. Er wordt gezocht naar een nieuwe vorm van openbare ruimte voor specifieke doelgroepen, rekening houdend met sociale veiligheid en de mogelijkheden voor goed beheer. Het antwoord is de collectieve ruimte: afgesloten maar openbaar voor alle gewenste bezoekers.

De Speelhoff gaat worden beheerd door een nieuw op te zetten organisatie met die naam, waarin gebruikers/bewoners, de gemeente en buurtwerkers zitting hebben. De organisatie draagt de zorg voor het sleutelbeheer en de gemeente voor het onderhoud van de speelplaats. De landelijke speeltuininstichting NUSO helpt bij het opzetten van dit soort speeltuinverenigingen met alle daarbij behorende werkzaamheden (subsidies, verzekeringen, beheer, etc).

De Speelhoff wordt vanaf het Van 't Hoffplein toegankelijk door een hek, waarin de naam Speelhoff als link tussen de speelplaats en het Van 't Hoffplein, door een grafisch vormgever verwerkt zal worden. Dit hek zorgt tevens voor een bijzondere herkenbaarheid van de plek. Op het plein zelf springen de woningplattegronden, die in lijnen op de asfaltvloer zijn uitgezet, het meest in het oog. Het zijn plattegronden van de woningen die oorspronkelijk rond het Van 't Hoffplein stonden en die moesten wijken voor de stedelijke vernieuwing. Doordat de plattegronden schaal 1 op 1 zijn uitgezet, valt meteen op hoe klein deze oorspronkelijke woningen waren. In de tekening zijn de ruimtes duidelijk herkenbaar als woonkamer, keuken of wc. Hier en daar zijn in de ruimtes zelfs de daarbij behorende attributen als keukenblokken en wc potten in de tekening te herkennen. De speeltoestellen spelen volledig in op de plattegronden doordat de zitbanken vanzelfsprekend in woonkamers staan, de vuilnisbakken in de keuken, de schommel in de tuin en de glijbaan natuurlijk begint in een trappenhuis. Verschillende kamers worden voor spelen ingericht en krijgen daarvoor een gekleurd rubberen tapijt aangemeten. Midden op het hofje dat tussen de plattegrondwoningen ontstaat wordt een grote boom geplaatst. Op deze manier ontstaat er een oorspronkelijke Dudokbuurt voor de kleintjes waarin de speelobjecten kunnen worden gebruikt, op de asfaltvloer mogelijkheden zijn voor balspel of fietsen en ook de plattegronden zelf natuurlijk een wereld aan spelmogelijkheden openen. Daarnaast bewaart **de Speelhoff** op een onverwachte plek iets essentieels van de oorspronkelijkheid van de wijk.

Januari 2005

Het project *De Speelhoff* is ontwikkeld door Bureau Venhuizen in samenwerking met Joost Volkers, in opdracht van gemeente Hilversum, dienst Stadsontwikkeling. Contactpersoon: Dhr. Volkers (035-6292481, j.volkers@hilversum.nl). Met dank aan Olivier Scheffer (afbeeldingen).

Bureau Venhuizen
 Postbus 28031, 3003 KA Rotterdam
 010-750 3700, www.bureauvenhuizen.com